

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

И С К А Н Е

**от омбудсмана на Република България за установяване на
противоконституционност на чл. 14, ал. 2 от Закона за регулиране
на водоснабдителните и канализационните услуги**

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание чл. 150, ал. 3 от Конституцията на Република България се обръщам към Вас с искане да обявите за противоконституционна разпоредбата на чл. 14, ал. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Обн. ДВ. бр.18 от 25 февруари 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 август 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 декември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 28 ноември 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 юни 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 ноември 2009г., изм. ДВ. бр.66 от 26 юли 2013г., изм. ДВ. бр.103 от 29 ноември 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 28 ноември 2014г., изм. ДВ. бр.17 от 6 март 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.58 от 31 юли 2015г., доп. ДВ. бр.77 от 18 септември 2018 г.), която предвижда, че В и К операторите прилагат принципа на единна цена на В и К услуга на обособената територия. Принципът се спазва задължително за цените на В и К услугите "доставяне на вода на потребителите и/или на други В и К оператори" и "отвеждане на отпадъчните води". Цената за В и К услугата

"отвеждане на отпадъчни води и пречистване" може да се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон и актовете по неговото прилагане.

Считам, че разпоредбата противоречи на конституционните принципи на правовата държава и дължимата от законодателя защита на потребителя, заложили в чл. 4, ал. 1 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България.

Според чл. 14, ал. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) В и К операторите прилагат принципа на единна цена на В и К услуга на обособената територия като принципът се спазва задължително за цените на В и К услугите "доставяне на вода на потребителите и/или на други В и К оператори" и "отвеждане на отпадъчните води". Цената за В и К услугата "отвеждане на отпадъчни води и пречистване" може да се определя диференцирано за групи потребители в зависимост от степента на замърсеност по реда на този закон и актовете по неговото прилагане.

На първо място, като въвежда с разпоредбата на чл.14, ал. 2 от ЗРВКУ принципа на единна цена на В и К услуга на обособената територия, законодателят на практика игнорира друг принцип, залегнал в чл.13, ал. 1, т. 4 от същия закон - при изпълнение на правомощията си за регулиране на цените на В и К услугите комисията се ръководи и от съответствието между цените за населените места и действителните разходи за предоставяне на В и К услугите. Двете разпоредби са противоречиви и взаимоизключващи се, което нарушава принципа на правовата държава и по-специално един от неговите основни елементи - правната сигурност.

Конституционният съд в Решение № 9 от 1994 г. по к.д. №11 от 1994 г. категорично заявява, че несъвършенството на закона и противоречията между неговите норми нарушават принципа на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, съгласно който Република България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите. Според съда този конституционен принцип би могъл да се спазва само ако съдържащите се в нормативните актове разпоредби са ясни, точни и непротиворечиви. Иначе те не биха били годни

да регулират основните обществени отношения. Същото се потвърждава и в Решение № 10 от 2009 г. по к.д. № 12 от 2009 г., според което принципът на правовата държава изисква от законодателя да бъде последователен и предвидим, да не допуска създаването на взаимноизключваща се правна уредба. В Решение № 4 от 2014 г. по к.д. № 12 от 2013 г. Конституционният съд посочва, че законови разпоредби са противоконституционни, ако не съответстват на конкретни норми и на принципи на Основния закон или са взаимноизключващи се. Въобще в практиката си Конституционният съд последователно поддържа, че противоречието между нормите на закона нарушава принципа на чл. 4, ал. 1 от Конституцията и че съдържащите се в нормативните актове разпоредби трябва да са ясни, точни и непротиворечиви, за да са годни да регулират основните обществени отношения“ (вж. Решение № 5 от 2002 г. по к. д. № 5 от 2002 г.; Решение № 8 от 2012 г. по к. д. № 16 от 2011 г.).

Достъпът до питейна вода е основна жизнена необходимост и поради това правната регламентация, която регулира свързаните с него обществени отношения, трябва да бъде подчинена на същите принципи, които стоят в основата на уредбата на основните права на гражданите – достъпът да бъде защитен от закона, намесата по отношение на същия да е наложена от повелителна социална нужда и тя да е пропорционална на преследваната от него цел. В случая, чрез заложеното в чл. 14, ал. 2 от закона правило за определяне на единна цена на обособена територия, подходът на законодателя е неоправдан социално и небалансиран, не отчита обществения интерес и правата на потребителите на услугите и не задоволява изискването за справедливост (Решение № 10 от 2009 по к.д. № 12 от 2009 г.).

Въведеният в чл. 14, ал. 2 принцип на единна цена на обособена територия, освен че е в противоречие с други принципи от същия закон, не отчита реално разходите на В и К операторите в отделните райони, обхванати от обособената територия, които са различни при гравитачната, помпената и смесената водна система. Инвестициите на В и К операторите в отделните райони също са различни и с въвеждането на единна цена на практика населените места с гравитачно доставяне на вода и без вложени инвестиции, заплащат същата цена като населените места с помпажна доставка на вода и с

направени инвестиции. С оглед на това, образуваната цена за услугата е икономически необоснована, тъй като за населените места в обособената територия не се взимат предвид разходите за съответната услуга. С така възприетото в атакуваната разпоредба решение се нарушава правото на потребителите на справедливо заплащане на ползвана услуга. Справедливо е цените на В и К услугите да бъдат определени отделно за гравитачна, помпена и смесена водна система, както е било преди изменението в закона през 2015 г. При тези системи, признатите годишни разходи, регулаторната база на активите, необходимият оборотен капитал, необходимите годишни приходи, отвеждане на отпадъчните води се различават съществено.

Казаното дава основание да се твърди, че разпоредбата на чл. 14, ал. 2 от ЗРВКУ влиза в противоречие с гарантираната от чл. 19, ал. 2 от Основния закон защита на потребителя. Конституционният съд приема в Решение № 5 от 2010 г. па к.д. № 15 от 2009 г., а преди това и в Решение № 1 от 2002 г. по к.д. № 17 от 2001 г., че съдържанието на чл. 19, ал. 2 от Конституцията трябва да се схваща в смисъл, че по законодателен ред трябва да се охрани потребителят чрез определени стандарти за качеството на предложените стоки и услуги. Защитата на потребителя не следва да се отъждествява само с участие му в сключването на потребителски договори и предоставяне на услуги при предварително определени условия. Защитата на потребителите е ориентирана към пазара, който е динамичен и в който трябва да се търси балансът между предоставящите услуги и потребителите на услугите, но е от изключително значение, че тя включва и закрила на тяхната жизнена среда и начин на живот. В решение № 4 от 2007 г. по к. д. №10 от 2006 г. КС приема, че „смисълът на чл. 19, ал. 2 от Конституцията е по-широк и не се изчерпва с предписанието да се приеме специален закон за защита на потребителите" и „защитата на потребителите не е проблем на един нормативен акт, а на комплекс от правила, които да покриват всички възможни области на нарушаване на техните права и интереси".

В случая оспорената разпоредба на чл. 14, ал. 2 от закона не защитава потребителя и неговите права, а обратното - гарантира търговските интереси на доставчиците на услугата. Нещо повече, същината на защитата е да се закрилят всички потребители на една и съща услуга, а не те да бъдат

противопоставяни помежду им. Законът трябва да закриля в еднаква степен всички потребители на дадена стока или услуга и да не създава привилегировано положение на отделни потребители. Не е оправдано различните случаи да бъдат подвеждани под общ знаменател и законодателят да не съобразява с необходимостта от диференциация на правната уредба. Защитата на потребителите изисква баланс между различните категории или групи потребители (Решение № 5 от 2010 г- по к.д. № 15 от 2009 г.).

Въз основа на изложеното, считам, че разпоредбата на чл. 14, ал.2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги противоречи чл. 4, ал. 1 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията на Република България, поради което следва да бъде обявена за противоконституционна.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид горното и на основание чл. 150, ал. 3 от Конституцията на Република България, моля да образувате конституционно дело и да обявите противоречието на разпоредбата на чл. 14, ал. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги с разпоредбите на чл. 4, ал. 1 и чл.19, ал. 2 от Конституцията.

Моля да конституирате като заинтересувани страни по делото: Народното събрание, Президента на Република България, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Главния прокурор, Висшия адвокатски съвет.

Прилагам преписи от искането за предложените заинтересувани страни по делото.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ